

ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

Situational Leadership of School Administrators in The Circumstances of

The Coronavirus 2019 under The Secondary Educational

Service Area Office Loei Nong Bua Lum Phu

พัชรินทร์ โนนทอง¹, เอกชาตรี สุขเสน²

Padchariporn Nonthong¹, Akchatree Suksen²

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

Mahamakut Buddhist University Isan Campus

Author for Correspondence : Email: padchariporn28@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู และ 2) เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 125 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู สามารถนำมาอภิปรายผลโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=4.57$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด 4 ด้าน ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=4.72$) ด้านภาวะผู้นำแบบมอบหมายงาน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=4.59$) ด้านภาวะผู้นำมุ่งประสิทธิผล มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=4.58$) และด้านภาวะผู้นำแบบขยายความคิด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=4.57$) อยู่ในระดับมาก 1 ด้าน ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำแบบสั่งการ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=4.40$) 2) ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู จำแนกตามเพศ อายุ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีเพศ อายุ และการปฏิบัติงานในขนาดสถานศึกษาที่แตกต่างกัน มีภาวะผู้นำตามสถานการณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำตามสถานการณ์; ผู้บริหารสถานศึกษา; การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

Received: 11/10/2565, Revised: 09/12/2565, Accepted: 09/12/2565

Abstract

The purposes of this research were; 1) to study the level of situational leadership of school administrators in the circumstances of the coronavirus 2019 under The Secondary Educational Service Area Office Loei Nong Bua Lum Phu, and 2) to compare the situational leadership of school administrators in the circumstances of the coronavirus 2019 under The Secondary Educational Service Area Office Loei and Nong Bua Lum Phu. The researcher collected the data from administrators totaling 125 persons by the questionnaire and analyzed the data by frequency, percentage, mean, Standard Deviation, t-test and One-way ANOVA.

The findings were as follows; 1) the situational leadership of school administrators in the circumstances of the coronavirus 2019 under The Secondary Educational Service Area Office Loei Nong Bua Lum Phu could be discussed results classified by different level that the overall aspect was in the highest level mean ($\bar{X}$ =4.57). While considering in each aspect, it was found that the highest mean level was Participative Leadership ($\bar{X}$ =4.72), Delegation Leadership ($\bar{X}$ =4.59), Achievement-Oriented Leadership ($\bar{X}$ =4.58), Selling Leadership ($\bar{X}$ =4.57) and Directive Leadership ($\bar{X}$ =4.40) respectively 2) The comparison of the situational leadership of school administrators in the circumstances of the Coronavirus 2019 under the Secondary Educational Service Area Office Loei Nong Bua Lum Phu classified by gender, age, work experience and school size found that the school administrators were in the different gender, age and school size were statistically significantly different at 0.05. However, the school administrators were in the different work experience was not statistical significantly different.

Keywords: Situational Leadership; School Administrators; The Coronavirus 2019

1.ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในสถานการณ์ปัจจุบันโลกของเรากำลังเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ มากมาย ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา การดำรงชีพ และในขณะนี้ทั่วโลกกำลังประสบปัญหาโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โดยมีสาเหตุมาจากไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ การระบาดในครั้งนี้ยังก่อให้เกิดความเสียหาย ประกอบด้วย ความไม่มั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการศึกษาทั่วโลก การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้สถานศึกษาเกือบทุกแห่งทั่วโลกต้องปิดการเรียนการสอน ผลกระทบจากการปิดสถานศึกษา ซึ่งเป็นผลกระทบต่อเนื่องอย่างกว้างขวาง และเกิดการปรับเปลี่ยนระบบการจัดการศึกษาที่เห็นได้ชัดเจน คือการจัดการเรียนการสอนที่ต้องดำเนินต่อไปอย่างต่อเนื่อง ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน จึงมีการปรับการจัดการเรียนการสอนในหลายรูปแบบ เกิดนวัตกรรมทางความคิด รูปแบบการจัดการเรียนการสอน แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนทางไกลโดยใช้สื่อออนไลน์จึงระดมเข้ามาช่วยแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอน ตลอดไปจนถึงการทำงานทั้งของครูและบุคลากรต่าง ๆ ที่จะต้องทำงานที่บ้านในช่วงการแพร่ระบาดของ

โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แต่ก็ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างสมบูรณ์ ผลกระทบต่อวงการศึกษานี้มีผลโดยตรงต่อสถานศึกษา ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง (เทียน ทองแก้ว, 2563: 1-10)

การบริหารสถานศึกษาเพื่อให้นักเรียนมีคุณภาพเป็นเป้าหมายที่สำคัญที่สุดของการบริหารสถานศึกษา เพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าวสามารถที่จะดำเนินการได้หลายแนวทาง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา สถานการณ์และช่วงเวลา กล่าวคือ การบริหารสถานศึกษาจะไม่มีสูตรสำเร็จที่ผู้บริหารคนใดจะนำไปใช้และก่อให้เกิดผลสำเร็จในลักษณะเดียวกัน เพราะการบริหารงานสู่ความสำเร็จจะต้องเป็นไปในลักษณะการบูรณาการ ทั้งแนวคิด ทฤษฎี หลักการบริหาร ประสบการณ์ และคุณลักษณะของผู้บริหาร การบริหารสถานศึกษาที่จะให้เกิดประสิทธิผล ตามความมุ่งหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) ผู้บริหารจะต้องใช้ภาวะผู้นำ กระจายความรับผิดชอบอย่างเป็นธรรมไปสู่ผู้ใต้บังคับบัญชาในหน่วยงานของตนเอง ผู้บริหารในยุคการเปลี่ยนแปลงจึงมีความจำเป็นที่จะต้องใช้ภาวะผู้นำให้เหมาะสมกับทุกสถานการณ์ และใช้ความรู้ความสามารถของตนให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องแสดงออกซึ่งภาวะผู้นำให้เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ คน เวลา สถานที่ สภาพแวดล้อมในบริบทดังกล่าว ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาจะสะท้อนให้เห็นถึงผลการจัดการศึกษาและการบริหารงานในสถานศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู เป็นหน่วยงานที่บริหารการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดเลย จังหวัดหนองบัวลำภู มีสถานศึกษาในสังกัดจำนวน 52 แห่ง ซึ่งทั้ง 52 แห่ง ล้วนได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้หลายโรงเรียนไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้เต็มประสิทธิภาพเท่าที่ควร ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพของผู้เรียน ผู้บริหารจึงเป็นกุญแจสำคัญที่จะช่วยพลิกโฉมการจัดการศึกษาให้เข้ากับบริบทและสถานการณ์ในขณะนั้น ผู้บริหารจะต้องใช้แบบภาวะผู้นำให้เหมาะสมกับตัวเองในสถานการณ์ที่แตกต่างออกไป แต่จากสภาพการณ์ที่เป็นอยู่จะเห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนส่วนมากใช้แบบภาวะผู้นำ โดยไม่ได้ตระหนักถึงสถานการณ์ จึงทำให้การบริหารงานด้านการศึกษาดูมีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้ร่วมงานขาดความกระตือรือร้นซึ่งส่งผลกระทบต่อการทำงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาได้ โดยอาจจะก่อให้เกิดอุปสรรคในการบริหารงานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ในสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู เพื่อทราบถึงระดับภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา และเปรียบเทียบภาวะผู้นำตามสถานการณ์โดยจำแนกตาม เพศ อายุ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษากับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และนำเสนอแนะไปพัฒนาภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

2.2 เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ประกอบด้วยด้านภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม ด้านภาวะผู้นำแบบสั่งการ ด้านภาวะผู้นำมุ่งประสิทธิภาพ ด้านภาวะผู้นำแบบขายความคิด และด้านภาวะผู้นำแบบมอบหมายงาน

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เรื่อง ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู จำนวน 136 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับซึ่ง แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำนวน 5 ด้าน คือ 1) ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม 2) ภาวะผู้นำแบบสั่งการ 3) ภาวะผู้นำมุ่งประสิทธิภาพ 4) ภาวะผู้นำแบบขายความคิด 5) ภาวะผู้นำแบบมอบหมายงาน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคอร์ท (Likert Scale) มี 5 ระดับ โดยกำหนดค่าคะแนน 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

โดยมีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา(Content Validity) และความครอบคลุมของเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน มีค่า IOC ระหว่าง 0.80-1.00 มีเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.97 ในการเก็บข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และได้รับแบบสอบถามกลับคืนคิดเป็นร้อยละ 92 การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สถิติทดสอบที (t-test) วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) แล้วนำไปแปลผลเปรียบเทียบกับเกณฑ์เฉลี่ย 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553: 121) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีสภาพการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีสภาพการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีสภาพการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีสภาพการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีสภาพการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4. ผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู สรุปผลการวิจัยดังนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงค่าความถี่และค่าร้อยละของข้อมูลทั่วไปของ กลุ่มเป้าหมาย (n=125)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม		ความถี่	ร้อยละ
1. เพศ	ชาย	85	68.00
	หญิง	40	32.00
2. อายุ	50 ปีขึ้นไป	46	36.80
	30 - 39 ปี	42	33.60
	40 – 49 ปี	34	27.20
	น้อยกว่า 30 ปี	3	2.40
3. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน	มากกว่า 10 ปี	64	51.20
	น้อยกว่า 5 ปี	38	30.40
	ตั้งแต่ 5-10 ปี	23	18.40
4. ขนาดของสถานศึกษา	ขนาดกลาง	60	48.00
	ขนาดใหญ่	37	29.00
	ขนาดใหญ่พิเศษ	24	19.00
	ขนาดเล็ก	4	3.20

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 136 คน ผู้วิจัยได้ข้อมูลกลับมา จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 92.00 ของแบบสอบถาม กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 68.00 มีอายุ 50 ปีขึ้นไป จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 36.80 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน มากกว่า 10 ปี จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 51.20 และปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดของสถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 48.00

ตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยรวม

ภาวะผู้นำตามสถานการณ์	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม	4.72	0.35	มากที่สุด
ด้านภาวะผู้นำแบบมอบหมายงาน	4.59	0.40	มากที่สุด
ด้านภาวะผู้นำมุ่งประสิทธิผล	4.58	0.39	มากที่สุด
ด้านภาวะผู้นำแบบขยายความคิด	4.57	0.42	มากที่สุด
ด้านภาวะผู้นำแบบสั่งการ	4.40	0.49	มาก
ภาวะผู้นำตามสถานการณ์	4.57	0.34	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ระดับภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ =4.57) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ด้านภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ =4.72) ด้านภาวะผู้นำแบบมอบหมายงาน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ =4.59) ด้านภาวะผู้นำมุ่งประสิทธิผล มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ =4.58) และด้านภาวะผู้นำแบบขยายความคิด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ =4.57) ตามลำดับ ส่วนด้านภาวะผู้นำแบบสั่งการอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ =4.40)

ตารางที่ 4.3 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู จำแนกตามเพศ

ภาวะผู้นำตามสถานการณ์	เพศชาย		เพศหญิง		t	Sig.
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม	4.83	0.25	4.50	0.42	5.353*	.000
ด้านภาวะผู้นำแบบสั่งการ	4.41	0.51	4.39	0.45	.306	.726
ด้านภาวะผู้นำมุ่งประสิทธิผล	4.66	0.30	4.41	0.48	3.546*	.000
ด้านภาวะผู้นำแบบขยายความคิด	4.68	0.30	4.35	0.53	4.441*	.000
ด้านภาวะผู้นำแบบมอบหมายงาน	4.68	0.32	4.41	0.48	3.609*	.000
ภาวะผู้นำตามสถานการณ์	4.65	0.27	4.41	0.43	3.842*	.000

* $p < 0.05$

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีเพศต่างกันมีภาวะผู้นำตามสถานการณ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม ด้านภาวะผู้นำมุ่งประสิทธิผล ด้านภาวะผู้นำแบบขยายความคิด และด้านภาวะผู้นำแบบมอบหมายงาน โดยเพศชายมีภาวะผู้นำตามสถานการณ์ มากกว่าเพศหญิง

ตารางที่ 4.4 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม จำแนกตามอายุ เป็นรายคู่

ภาวะผู้นำตามสถานการณ์	ระดับอายุ				
		$\bar{X}$	30 - 39 ปี	40 - 49 ปี	50 ปีขึ้นไป
ด้านภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม	น้อยกว่า 30 ปี	4.33	-30	-32	-.55*
	30 - 39 ปี	4.63	-	-.02	-.25*
	40 - 49 ปี	4.65		-	-.23*
	50 ปีขึ้นไป	4.89			-

* $p < 0.05$

จากตารางที่ 4.4 แสดงผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม เป็นรายคู่ โดยวิธี LSD พบว่า กลุ่มระดับอายุต่าง ๆ มีภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 3 คู่ ได้แก่ กลุ่มอายุ 50 ปีขึ้นไป มีภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม มากกว่ากลุ่มอายุ 40 - 49 ปี กลุ่มอายุ 30 - 39 ปี และกลุ่มอายุน้อยกว่า 30 ปี ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านภาวะผู้นำแบบสั่งการ จำแนกตามอายุ เป็นรายคู่

ภาวะผู้นำตามสถานการณ์	ระดับอายุ				
		$\bar{X}$	30 - 39 ปี	40 - 49 ปี	50 ปีขึ้นไป
ด้านภาวะผู้นำแบบสั่งการ	น้อยกว่า 30 ปี	4.20	-32	-.01	-.24
	30 - 39 ปี	4.53	-	.31*	.08
	40 - 49 ปี	4.22		-	-.22*
	50 ปีขึ้นไป	4.44		-	-

* $p < 0.05$

จากตารางที่ 4.5 แสดงผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านภาวะผู้นำแบบสั่งการ เป็นรายคู่ โดยวิธี LSD พบว่า กลุ่มระดับอายุต่าง ๆ มีภาวะผู้นำแบบสั่งการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ กลุ่มอายุ 50 ปีขึ้นไป มีภาวะผู้นำแบบสั่งการ มากกว่ากลุ่มอายุ 40 - 49 ปี และ กลุ่มอายุ 40 - 49 ปี มีภาวะผู้นำแบบสั่งการ น้อยกว่า กลุ่มอายุ 39 - 40 ปี

ตารางที่ 4.6 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านภาวะผู้นำมุ่งประสิทธิผล จำแนกตามอายุ เป็นรายคู่

ภาวะผู้นำตามสถานการณ์	ระดับอายุ				
		$\bar{X}$	30 - 39 ปี	40 - 49 ปี	50 ปีขึ้นไป
ด้านภาวะผู้นำมุ่งประสิทธิผล	น้อยกว่า 30 ปี	4.20	-35	-.27	-.49*
	30 - 39 ปี	4.56	-	.08	-.13
	40 - 49 ปี	4.48		-	-.21*
	50 ปีขึ้นไป	4.70			-

* $p < 0.05$

จากตารางที่ 4.6 แสดงผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านภาวะผู้นำมุ่งประสิทธิผล เป็นรายคู่ โดยวิธี LSD พบว่า กลุ่มระดับอายุต่าง ๆ มีภาวะผู้นำมุ่งประสิทธิผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ กลุ่มอายุ 50 ปีขึ้นไป มีภาวะผู้นำมุ่งประสิทธิผล มากกว่ากลุ่มอายุ 40 - 49 ปี และ กลุ่มอายุน้อยกว่า 30 ปี

ตารางที่ 4.7 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านภาวะผู้นำแบบขยายความคิด จำแนกตามอายุ เป็นรายคู่

ภาวะผู้นำตามสถานการณ์	ระดับอายุ				
		$\bar{X}$	30 - 39 ปี	40 - 49 ปี	50 ปีขึ้นไป
ด้านภาวะผู้นำแบบขยายความคิด	น้อยกว่า 30 ปี	4.20	-.23	-.32	-.55*
	30 - 39 ปี	4.44	-	-.09	-.31*
	40 - 49 ปี	4.53		-	-.22*
	50 ปีขึ้นไป	4.76			-

* $p < 0.05$

จากตารางที่ 4.7 แสดงผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านภาวะผู้นำแบบขยายความคิด เป็นรายคู่ โดยวิธี LSD พบว่า กลุ่มระดับอายุต่าง ๆ มีภาวะผู้นำแบบขยายความคิด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 3 คู่ ได้แก่ กลุ่มอายุ 50 ปีขึ้นไป มีภาวะผู้นำแบบขยายความคิด มากกว่ากลุ่มอายุ 40 - 49 ปี กลุ่มอายุ 30 - 39 ปี และกลุ่มอายุน้อยกว่า 30 ปี ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านภาวะผู้นำแบบมอบหมายงาน จำแนกตามอายุ เป็นรายคู่

ภาวะผู้นำตามสถานการณ์	ระดับอายุ				
			30 - 39 ปี	40 - 49 ปี	50 ปีขึ้นไป
		$\bar{X}$	4.65	4.35	4.73
ด้านภาวะผู้นำแบบมอบหมายงาน	น้อยกว่า 30 ปี	4.33	-.31	-.02	-.39
	30 - 39 ปี	4.65	-	.29*	-.07
	40 - 49 ปี	4.35		-	-.37*
	50 ปีขึ้นไป	4.73			-

* $p < 0.05$

จากตารางที่ 4.8 แสดงผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านภาวะผู้นำแบบมอบหมายงาน เป็นรายคู่ โดยวิธี LSD พบว่า กลุ่มระดับอายุต่าง ๆ มีภาวะผู้นำแบบมอบหมายงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ กลุ่มอายุ 50 ปีขึ้นไป มีภาวะผู้นำแบบมอบหมายงาน มากกว่ากลุ่มอายุ 40 - 49 ปี และกลุ่มอายุ 40 - 49 ปี มีภาวะผู้นำแบบมอบหมายงาน น้อยกว่า กลุ่มอายุ 30 - 39 ปี

ตารางที่ 4.9 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยรวมภาวะผู้นำตามสถานการณ์ จำแนกตามอายุ เป็นรายคู่

ภาวะผู้นำตามสถานการณ์	ระดับอายุ				
			30 - 39 ปี	40 - 49 ปี	50 ปีขึ้นไป
		$\bar{X}$	4.56	4.45	4.70
โดยรวม	น้อยกว่า 30 ปี	4.25	-.30	-.19	-.44*
	30 - 39 ปี	4.56	-	.11	-.14
	40 - 49 ปี	4.45		-	-.25*
	50 ปีขึ้นไป	4.70			-

* $p < 0.05$

จากตารางที่ 4.9 แสดงผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยรวมภาวะผู้นำตามสถานการณ์ เป็นรายคู่ โดยวิธี LSD พบว่า กลุ่มระดับอายุต่าง ๆ มีภาวะผู้นำตามสถานการณ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ กลุ่มอายุ 50 ปีขึ้นไป มีภาวะผู้นำตามสถานการณ์ มากกว่ากลุ่มอายุ 40 - 49 ปี และ กลุ่มอายุน้อยกว่า 30 ปี

แสดงค่าเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยใช้สถิติทดสอบความแปรปรวน ทางเดียว โดยรวม พบว่า ค่า Sig= .758 มากกว่า .05 หมายความว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกันมีภาวะผู้นำตามสถานการณ์ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 4.10 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านภาวะผู้นำแบบสั่งการ จำแนกตามขนาดสถานศึกษา เป็นรายคู่

ภาวะผู้นำตามสถานการณ์	ขนาดสถานศึกษา	ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ ขนาดใหญ่พิเศษ			
		$\bar{X}$	4.45	4.06	4.78
ด้านภาวะผู้นำแบบสั่งการ	ขนาดเล็ก	4.70	.25	.63*	-.07
	ขนาดกลาง	4.45	-	.38*	-.32*
	ขนาดใหญ่	4.06		-	-.71*
	ขนาดใหญ่พิเศษ	4.78			-

* $p < 0.05$

จากตารางที่ 4.10 พบว่า กลุ่มสถานศึกษาขนาดต่าง ๆ มีภาวะผู้นำแบบสั่งการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 4 คู่ ได้แก่ กลุ่มสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ มีภาวะผู้นำแบบสั่งการ มากกว่ากลุ่มสถานศึกษาขนาดใหญ่ และกลุ่มสถานศึกษาขนาดกลาง และกลุ่มสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีภาวะผู้นำแบบสั่งการ น้อยกว่า กลุ่มสถานศึกษาขนาดเล็ก และกลุ่มสถานศึกษาขนาดกลาง ตามลำดับ

ตารางที่ 4.11 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านภาวะผู้นำมุ่งประสิทธิผล จำแนกตามขนาดสถานศึกษา เป็นรายคู่

ภาวะผู้นำตามสถานการณ์	ขนาดสถานศึกษา	ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ ขนาดใหญ่พิเศษ			
		$\bar{X}$	4.61	4.30	4.88
ด้านภาวะผู้นำมุ่งประสิทธิผล	ขนาดเล็ก	4.80	.18	.49*	-.07
	ขนาดกลาง	4.61	-	.31*	-.26*
	ขนาดใหญ่	4.30		-	-.57*
	ขนาดใหญ่พิเศษ	4.88			-

* $p < 0.05$

จากตารางที่ 4.11 พบว่า กลุ่มสถานศึกษาขนาดต่าง ๆ มีภาวะผู้นำมุ่งประสิทธิผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 4 คู่ ได้แก่ กลุ่มสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ มีภาวะผู้นำมุ่งประสิทธิผล มากกว่ากลุ่มสถานศึกษาขนาดใหญ่ และกลุ่มสถานศึกษาขนาดกลาง และกลุ่มสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีภาวะผู้นำแบบสั่งการ น้อยกว่า กลุ่มสถานศึกษาขนาดเล็ก และกลุ่มสถานศึกษาขนาดกลาง ตามลำดับ

ตารางที่ 4.12 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านภาวะผู้นำแบบขายความคิด จำแนกตามขนาดสถานศึกษา เป็นรายคู่

ภาวะผู้นำตามสถานการณ์	ขนาดสถานศึกษา	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	ขนาดใหญ่พิเศษ
		$\bar{X}$		
		4.64	4.37	4.70
ด้านภาวะผู้นำแบบขายความคิด	ขนาดเล็ก	4.70	.06	.32
	ขนาดกลาง	4.64	-	.26*
	ขนาดใหญ่	4.37	-	-.32*
	ขนาดใหญ่พิเศษ	4.70		-

* $p < 0.05$

จากตารางที่ 4.12 พบว่า กลุ่มสถานศึกษาขนาดต่าง ๆ มีภาวะผู้นำแบบขายความคิด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ กลุ่มสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ มีภาวะผู้นำแบบขายความคิด มากกว่า กลุ่มสถานศึกษาขนาดใหญ่ และกลุ่มสถานศึกษาขนาดกลาง

ตารางที่ 4.13 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านภาวะผู้นำแบบมอบหมายงาน จำแนกตามขนาดสถานศึกษา เป็นรายคู่

ภาวะผู้นำตามสถานการณ์	ขนาดสถานศึกษา	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	ขนาดใหญ่พิเศษ
		$\bar{X}$		
		4.63	4.36	4.83
ด้านภาวะผู้นำแบบมอบหมายงาน	ขนาดเล็ก	4.75	.12	.39*
	ขนาดกลาง	4.63	-	.27*
	ขนาดใหญ่	4.36	-	-.46*
	ขนาดใหญ่พิเศษ	4.83		-

* $p < 0.05$

จากตารางที่ 4.13 พบว่า กลุ่มสถานศึกษาขนาดต่าง ๆ มีภาวะผู้นำแบบมอบหมายงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 4 คู่ ได้แก่ กลุ่มสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ มีภาวะผู้นำแบบ

มอบหมายงาน มากกว่า กลุ่มสถานศึกษาขนาดกลาง และกลุ่มสถานศึกษาขนาดใหญ่ และกลุ่มสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีภาวะผู้นำแบบมอบหมายงาน น้อยกว่า กลุ่มสถานศึกษาขนาดเล็ก และกลุ่มสถานศึกษาขนาดกลาง ตามลำดับ

ตารางที่ 4.14 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยรวมภาวะผู้นำตามสถานการณ์ จำแนกตามขนาดสถานศึกษา เป็นรายคู่

ภาวะผู้นำตามสถานการณ์	ขนาดสถานศึกษา	ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ ขนาดใหญ่พิเศษ			
		$\bar{X}$	4.62	4.35	4.80
ภาวะผู้นำตามสถานการณ์	ขนาดเล็ก	4.72	.10	.37*	-.08
	ขนาดกลาง	4.62	-	.26*	-.18*
	ขนาดใหญ่	4.35		-	-.45*
	ขนาดใหญ่พิเศษ	4.80			-

* $p < 0.05$

จากตารางที่ 4.14 พบว่า กลุ่มสถานศึกษาขนาดต่าง ๆ มีภาวะผู้นำตามสถานการณ์ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 4 คู่ ได้แก่ กลุ่มสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ มีภาวะผู้นำตามสถานการณ์ มากกว่า กลุ่มสถานศึกษาขนาดกลาง และกลุ่มสถานศึกษาขนาดใหญ่ และกลุ่มสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีภาวะผู้นำตามสถานการณ์ น้อยกว่า กลุ่มสถานศึกษาขนาดเล็ก และกลุ่มสถานศึกษาขนาดกลาง ตามลำดับ

5. อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

5.1 ระดับภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=4.57$) กล่าวคือ ผู้นำหรือผู้บริหารที่มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารของตนให้เหมาะสมกับระดับการพัฒนาของบุคลากรและสถานการณ์ที่ลงตัว ผู้นำที่ดีที่สุดนั้นขึ้นอยู่กับสถานการณ์ ภาวะผู้นำจะเปลี่ยนแปลงไปตามบริบทของสถานการณ์ที่เกิดขึ้น การเลือกรูปแบบการเป็นผู้นำที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์จะทำให้เกิดการใช้รูปแบบภาวะผู้นำได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ บัณฑิตา สิทธิพิงศากุล (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องภาวะผู้นำของผู้บริหารกับองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=4.51$)

5.2 ด้านภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=4.72$) กล่าวคือ ผู้บริหารมีการประชุม อภิปรายปัญหาและสถานการณ์ เปิดโอกาสให้บุคลากรได้แสดงความคิดเห็น มีส่วนร่วมในการแสดงออก มีการกระตุ้นให้บุคลากรร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจและรับฟังข้อเสนอแนะจากทุกภาคส่วน มอบหมายหน้าที่รับผิดชอบและให้อิสระในการทำงาน ให้การช่วยเหลือ สนับสนุน ตลอดจนให้คำปรึกษาในการทำงานจนบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของวรรณพร ตรีชัยศรี (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=4.34$) อาจเนื่องจากพฤติกรรมของผู้บริหารที่เปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ผู้นำร่วมประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นประกอบการตัดสินใจ และกระตุ้นการมีส่วนร่วม เหมาะสำหรับผู้ใต้บังคับบัญชาที่มีความสามารถในการทำงานสูง

5.3 ด้านภาวะผู้นำแบบสั่งการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=4.40$) กล่าวคือ ผู้บริหารมีการกำหนดสิ่งที่คาดหวังอย่างชัดเจน กำหนดมาตรฐานของงาน เวลาทำงาน ขั้นตอนการทำงานอย่างเป็นระบบ พร้อมทั้งกำหนดกฎระเบียบต่าง ๆ อย่างชัดเจน มีการระบุนานอย่างละเอียด บังคับบัญชาอย่างเข้มงวดและเด็ดขาด และมีการบอกถึงความคาดหวังของความสำเร็จของผลงานต่อบุคลากรทั้งเชิงคุณภาพและปริมาณ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Martin Brown (2021) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง Global Messages from The Edge of Europe The Cause and Effect of Leadership and Planning Strategies during The COVID-19 Pandemic สรุปว่า ความเป็นผู้นำแบบกระจายและแนวทางที่เป็นเอกฉันท์ในการจัดการศึกษาที่ได้รับการส่งเสริมมากขึ้นในหลายระบบการศึกษา ผู้นำโรงเรียนพูดถึงความจำเป็นในการเปลี่ยนกลับไปสู่ภาวะผู้นำในรูปแบบอื่นในรูปแบบของความเป็นผู้นำตามสถานการณ์ ซึ่งบ่อยครั้งกลายเป็นกลยุทธ์เริ่มต้นในการรับมือกับความท้าทายมากมายสำหรับบุคลากรของโรงเรียนในช่วงเวลานี้ แม้ว่าทฤษฎีและผลประโยชน์ที่ตามมาของการเป็นผู้นำแบบกระจายและแบบเครือข่ายจะไม่มีที่โต้แย้ง แต่สิ่งที่ถูกตั้งคำถามคือวิธีการที่ไม่เป็นขึ้นเป็นอันซึ่งรูปแบบการเป็นผู้นำแบบต่าง ๆ ได้รับการสนับสนุนทั่วทั้งระบบการศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัญพร ต้นหยง (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาบทบาทภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ด้านภาวะผู้นำแบบสั่งการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ภาวะผู้นำแบบสั่งการ ภาวะผู้นำแบบขายความคิด ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม ภาวะผู้นำแบบมอบหมายงาน เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยตามลำดับ

5.4 ด้านภาวะผู้นำมุ่งประสิทธิผล โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=4.58$) กล่าวคือ ผู้บริหารมีการกำหนดเป้าหมายที่ท้าทาย ชัดเจน สร้างมาตรฐานด้านความเป็นเลิศ แสวงหาวิธีการปรับปรุงการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน กระตุ้นบุคลากรให้เกิดความพยายามในการทำงาน ตั้งความคาดหวังด้วยการแสดงความมั่นใจต่อบุคลากร ผู้บริหารมุ่งการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้และบุคลากรพอใจโดยยึดสถานการณ์เป็นหลัก มอบหมายหน้าที่รับผิดชอบให้บุคลากรโดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถและปริมาณงาน ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของ House and Mitchell (1974) สร้างความ

มีมาตรฐานด้านความเป็นเลิศสูงผู้ได้บังคับบัญชาและแสวงหาวิธีการปรับปรุงการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการตั้งความคาดหวังต่อผู้ได้บังคับบัญชาด้วยการแสดงความมั่นใจว่าผู้ได้บังคับบัญชาจะสามารถปฏิบัติงานที่มีมาตรฐานสูงได้สำเร็จ และสอดคล้องกับงานวิจัยของบัญชา บุญบำรุง (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำมีประสิทธิผล โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ =4.36)

5.5 ด้านภาวะผู้นำแบบขายความคิด โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ =4.57) กล่าวคือ ผู้บริหารบอกรายละเอียดงานให้บุคลากรเข้าใจในรายละเอียดของงาน การตัดสินใจและให้โอกาสบุคลากรทำความเข้าใจในรายละเอียดของงาน เปิดโอกาสให้ซักถามเกี่ยวกับขั้นตอนการปฏิบัติงาน ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา สนับสนุน เสริมแรงให้กำลังใจในการทำงานและอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ช่วยเหลือบุคลากรในการทำงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Christopher DC. Francisco (2020) ได้ศึกษาเรื่อง Emergence of a Situational Leadership during COVID-19 Pandemic called New Normal Leadership สรุปได้ว่า ความเป็นผู้นำคือความสามารถในการปรับตัวในขณะที่ยังคงยึดมั่นในความมุ่งมั่น เป็นการสอนที่มีประสิทธิภาพ ผู้มีอำนาจตัดสินใจ ผู้นำที่เป็นนักวางแผน ระแວดระวัง และเป็นผู้ริเริ่มที่ดี ในการศึกษาได้มีข้อสรุปและข้อเสนอแนะเหมือนการทดสอบเพิ่มเติมของทฤษฎีที่แยกออกมานี้ในแนวทางเชิงปริมาณตามที่แนะนำสำหรับการตรวจสอบยืนยันและเชิงลึกมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของวิชญกร แดงแก้ว (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำแบบขายความคิด โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ =3.66) อาจเนื่องจากผู้บริหารคอยชี้แนะบ้างว่าผู้ได้บังคับบัญชาขาดความสามารถในการทำงาน แต่ถ้าผู้ได้บังคับบัญชาได้รับการสนับสนุนให้ทำพฤติกรรมนั้นด้วยการให้รางวัลก็จะทำให้เกิดความเต็มใจที่จะรับผิดชอบงานและกระตือรือร้นที่จะทำงานมากขึ้น

5.6 ด้านภาวะผู้นำแบบมอบหมายงาน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ =4.59) กล่าวคือ ผู้บริหารเข้าใจธรรมชาติของบุคลากร ให้อิสระในการทำงาน ให้เกียรติ ไว้วางใจ มอบอำนาจและการรับผิดชอบ ในการตัดสินใจโดยอิสระ สนับสนุนให้บุคลากรกำหนดแนวทางการทำงานด้วยตนเอง มีการกระจายงาน และเชื่อมั่นในความสามารถในการทำงาน ยอมรับ ยกย่องและชมเชยบุคลากร สังเกตและติดตามการทำงานเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Susannah Ahern (2020) สรุปได้ว่า ความไว้วางใจในการเป็นผู้นำเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการเปลี่ยนแปลงกลุ่มการกระทำในช่วงเวลาที่ไม่แน่นอนเช่นในช่วงการระบาดใหญ่ สำหรับผู้นำต้องปลูกฝังความเชื่อมั่นในผู้ตาม พวกเขาต้องดำเนินการอย่างเหมาะสมผ่านการเตรียมการ และการวางแผน การค้นหาข้อมูลและข่าวกรอง การปรับตัวและรับรองการตอบสนองที่ประสานกัน อย่างไรก็ตาม เพื่อรักษาความไว้วางใจความเป็นผู้นำต้องรับผิดชอบและรับผิดชอบต่อผู้อื่นและผูกพันใกล้ชิดกับผู้ที่เกี่ยวข้อง ผลกระทบต่อการตัดสินใจ การพัฒนาและรักษาความไว้วางใจของผู้นำในสถานการณ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของวรรณพร ตรีชัยศรี (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหาร

สถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำแบบมอบหมายงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=4.21$) อาจเนื่องจากผู้บริหารให้คำแนะนำและช่วยเหลือเล็กๆ น้อยๆ ผู้ใต้บังคับบัญชาคิดและตัดสินใจเองทุกอย่าง เพราะถือว่าผู้ใต้บังคับบัญชามีความพร้อมในการทำงานระดับสูงสามารถทำงานให้มีประสิทธิภาพได้ดี เป็นบุคคลที่มีทั้งความสามารถ เต็มใจและมั่นใจในการรับผิดชอบการทำงาน

5.7 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู จำแนกตามเพศ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ที่มี เพศต่างกัน มีภาวะผู้นำตามสถานการณ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเนื่องจากเพศหญิงส่วนใหญ่เป็นเพศที่มีความอ่อนไหวทางอารมณ์ จึงทำให้เพศหญิงเป็นผู้ที่สามารถแสดงความเปลี่ยนแปลงทางด้านอารมณ์ได้บ่อยครั้ง เพศชายส่วนใหญ่เป็นเพศที่อยู่กับความเป็นจริงของปัจจุบัน อยู่กับสิ่งที่เห็นหรือสิ่งที่เป็นอย่างที่ทั้งเพศหญิงและเพศชายควรถูกให้ความสำคัญอย่างเท่าเทียมกัน เพราะความแตกต่างของมุมมองของเพศหญิงและมุมมองของเพศชายนั้น จะช่วยต่อยอด หรือสร้างสรรค์ทางความคิดให้ได้นวัตกรรม เพื่อการทำงานหรือการบริหารงานที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธนะชัย เชาวพลกรัง (2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แบบภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถาน ที่มีเพศต่างกัน มีภาวะผู้นำตามสถานการณ์ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5.8 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู จำแนกตามอายุ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ที่มี อายุที่ต่างกันมีผลต่อภาวะผู้นำตามสถานการณ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเนื่องจากการที่กลุ่มคนหลายรุ่น หลายวัย หลายความคิด ที่ทำงานร่วมกัน ความแตกต่างระหว่างอายุกับประสบการณ์ในการทำงานนำมาซึ่งความไม่เข้าใจกัน บางครั้งอาจก่อให้เกิดเป็นความขัดแย้งในองค์กร การบริหารงานที่มีช่วงอายุแตกต่างกันและค่านิยมของสังคมไทยนี้ยังยึดติดอยู่กับตัวบุคคลทั้งในด้านตำแหน่ง อำนาจและความอาวุโส ตลอดทั้งระบบที่มีทั้งคุณธรรมและอุปถัมภ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธนะชัย เชาวพลกรัง (2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แบบภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถาน ที่มีอายุต่างกัน มีภาวะผู้นำตามสถานการณ์ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5.9 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่ต่างกันมีผลต่อภาวะผู้นำตามสถานการณ์ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเนื่องมาจากผู้บริหารปฏิบัติงานในตำแหน่งก่อนบริหารมีประสบการณ์การทำงานและระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ดังนั้นการรับรู้สภาพปัญหาในการปฏิบัติงานจึงมี

แนวทางในการแก้ไข มีความรู้เพิ่มขึ้น ทั้งจากประสบการณ์การทำงาน และการศึกษาหาความรู้ขณะทำงาน จะเป็นปัจจัยช่วยให้บุคคลนั้น สามารถคิด และทำในสิ่งต่าง ๆ ได้มากขึ้นและดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัญพร ตันหยง (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาบทบาทภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตาม ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5.10 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู จำแนกขนาดสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ที่ปฏิบัติงานขนาดสถานศึกษาที่ต่างกันมีผลต่อภาวะผู้นำตามสถานการณ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเนื่องมาจากบริบทของแต่ละโรงเรียน เช่น โรงเรียนขนาดเล็ก มีบุคลากรหรือครูผู้สอน ยังขาดประสบการณ์ในการทำงาน จึงทำให้ผู้บริหารมีส่วนช่วยในการตัดสินใจการแก้ปัญหาต่าง ๆ เกือบทั้งหมด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธัญพร ตันหยง (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาบทบาทภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

6.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีการสร้างภาวะผู้นำตามสถานการณ์ ซึ่งประกอบด้วย ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม ภาวะผู้นำแบบสั่งการ ภาวะผู้นำมุ่งประสิทธิผล ภาวะผู้นำแบบขายความคิด และภาวะผู้นำแบบมอบหมายงาน ตลอดทั้งด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในการทำงานมาบูรณาการ เพื่อให้การบริหารงานในสถานศึกษา เกิดสภาพคล่อง ประสบความสำเร็จ และบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด

6.1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ควรมีการสร้างภาวะผู้นำทางสถานการณ์ให้กับผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะในการปฏิบัติตามกรอบทักษะภาวะผู้นำตามสถานการณ์ เพื่อให้สถานศึกษาได้ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความสามารถทั้งด้านความรู้และประสบการณ์นำไปปฏิบัติงานได้

6.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

6.2.1 ควรมีการเก็บข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายหรือกลุ่มตัวอย่างทั้งผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่ครอบคลุมและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตหรือหน่วยงานอื่น ๆ

6.2.2 ควรมีการใช้เครื่องมือที่หลากหลายในการเก็บรวบรวมข้อมูล เช่น แบบสอบถาม การสัมภาษณ์เชิงลึก หรือการสนทนากลุ่ม เป็นต้น เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่ครอบคลุมและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา

7. ข้อค้นพบจากการวิจัย

ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ คือผู้นำหรือผู้บริหารที่มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารของตนให้เหมาะสมกับระดับการพัฒนาของบุคลากรและสถานการณ์ที่ลงตัว ผู้นำที่ดีที่สุตนั้นขึ้นอยู่กับสถานการณ์ ภาวะผู้นำจะเปลี่ยนแปลงไปตามบริบทของสถานการณ์ที่เกิดขึ้น การเลือกรูปแบบการเป็นผู้นำที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์จะทำให้เกิดการใช้รูปแบบภาวะผู้นำได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ประกอบด้วย ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม ภาวะผู้นำแบบสั่งการ ภาวะผู้นำมุ่งประสิทธิผล ภาวะผู้นำแบบขายความคิด และ ภาวะผู้นำแบบมอบหมายงาน สรุปได้ดังภาพ

ภาพที่ 1 ภาวะผู้นำตามสถานการณ์

ที่มา: สังเคราะห์โดยผู้วิจัย

8. บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช

2546. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.

เทียน ทองแก้ว. (2563). การออกแบบการศึกษาในชีวิตวิถีใหม่: ผลกระทบจากการแพร่ระบาด COVID-19.

ครูสุภาวดีวิทยากร JOURNAL OF TEACHER PROFESSIONAL DEVELOPMENT ปีที่ 1 ฉบับที่ 2
ประจำเดือนพฤษภาคม – สิงหาคม 2563, หน้า 1 – 10.

ธนะชัย เชาวน์พลกรัง. (2554). แบบภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 4. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ปีที่ 34
ฉบับที่ 1-2 ประจำเดือนมกราคม - มิถุนายน 2554, หน้า 61 – 69.

ธัญพร ต้นหยง. (2561). การศึกษาบทบาทภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี. วารสารวิจัยรำไพพรรณี ปีที่ 12
ฉบับที่ 1 ประจำเดือนมกราคม - เมษายน 2561, หน้า 125 – 131.

- บัญชา บุญบำรุง. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, 2561.
- บัณฑิตา สิทธิพิงศกุล. (2564). ภาวะผู้นำของผู้บริหารกับองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2564.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1 (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น
- วิชณกร แดงแก้ว. (2563). ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารงานบุคคลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, 2563.
- วรรณพร ตรีชัยศรี. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2. บัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ปีที่ 7 ฉบับที่ 3 ประจำเดือน กันยายน – ธันวาคม 2562, หน้า 413 – 426.
- Christopher DC. Francisco. (2020). Emergence of a Situational Leadership during COVID-19 Pandemic called New Normal Leadership. International Journal of Academic Multidisciplinary Research (IJAMR), Vol.4 Issue 10 October, 2020,p.15-19.
- Cronbach, L. J. (1970). *Essentials of Psychological Test (5th ed.)*. New York: Harper Collins.
- House, R. J. and Mitchell, T. R. (1974). *Path-Goal Theory of Leadership*. Journal of Contemporary Business, p.81-97.
- Martin Brown (2021). Global messages from the edge of Europe the cause and effect of leadership and planning strategies during the COVID-19 pandemic. Irish Educational Studies, 2021, Vol.40 No.2,p.151-159.
- Susannah Ahern. (2020). Leadership during the COVID-19 pandemic: building and sustaining trust in times of uncertainty. Ahern S, Loh E. BMJ Leader 2021,p.266-269.